

Christo adbasit per fidem, à quo singularem accepisse se gloriatur pulchritudinem.

Ioan. 10. n. 4. Et cum proprias oves emis- serit, ante eas vadit: & oves illum sequuntur, quia sciunt vocem eius.

Num. 5. Alienum autem non se- quuntur, sed fugiunt ab eo: quia non nouerunt vocem alienorum.

Num. 6. Hoc prouerbum dixit eis Iesus: Illi autem non co- gnouerunt, quid loque- retur eis.

VERSIONES.

Syriacus n. 4. Quumque emisit oves suas, praece- dit eas.

Arabicus. Cum eduxerit oves suas.

Syriacus n. 5. Extraneum verò nequa- quam sequuntur.

Lucifer Care- Alterum verò non sequun- letan. lib. 1. tur.

Syriacus n. 6. Hanc parabolam dixit eis Iesus.

Theophylact. Hanc paræmiam.

Euthymius. Ipsi non cognouerunt, quæ essent ea, quæ loqueba- tur ipsis.

Vatablus. Quid sibi vellent, quæ lo- queretur eis.

EXPOSITIO II.

17. T cum proprias oves. Sicut antecede- denti versu dixerat: & proprias oves vocat nominatim. Semper cura boni pastoris ad proprias oves, & non ad alienas dirigitur, bonus enim pascit de his, quæ sunt sui, agit; non verò de alienis. Ante eas vadit. Hoc sextum est indicium boni pastoris. Oves suas pascit, vt eas à leone, ac latrone defendat, vt per bonum ac rectum iter eas ad meliora pascua deducat: Et oves illum sequuntur. Tanquam per vestigia eius gra- dientes. Eadem incedentes via, ait Euthymius, quia sciunt vocem eius. Ex frequenti consuetudi- ne audiendi, agnoscunt sibilos, & nutus eius. Et nota, quòd prius dicitur, quòd pastor vadit ante eas, pascit opere & exemplo, & inde euenit, vt oves sciant, & audiant obediens vocem eius; si Prælati pascit exemplo, facile subditi obe- diunt, ac sequuntur.

18. Alienum autem, seu extraneum, vt alij legunt, nempe latronem, & furem vocantem, vt exeant ab ouili, non sequuntur, nec audiunt vocem eius, sed fugiunt ab eo, vt pote metuentes ab illo ma- lum. Vox veri Pastoris, nempe Dei, dicitur nota ouibus, vt illam audiant, & sequantur; vox au- tem falsi pastoris ignota est illis, vt ei minimè acquiescant; in quo ergo distinguitur vox pa- storis veri, à voce falsi pastoris, ratione cuius illa noscitur ouibus? Sermo, qui per vocem Dei de- claratur, sermo est purus, composus, nihil ha-

bens absurditatis, & exorbitantiæ: sermo au- tem, qui à malo venit pastore, semper est incom- positus, per se ferens eius malitiæ factorem. D. Ephrem serm. de Antichristo: Que oves, ait, aperte vocem sanctam veri pastoris agnoscunt, conti- nuo vocem seductoris agnoscunt. Neque enim similis est sancti Pastoris vocem: nam cum sit vox furis immi- tis, incompota, atque confusa protinus noscitur. Præ- pende vltima verba.

Hoc prouerbum, seu parabolam, seu paræmiam, vt alij legunt, quæ iuxta Græcos, quandam si- militudinem dicit; Christus loquebatur in para- bolis, vt ait Chrysostomus, vt auditores attentio- res redderet. Seu, vt ait D. Thomas, vt mysteria re- gni cælestis essent improbis abscondita. Illi au- tem. Ex Phariseis, cæterisque Iudæis. Non cogno- uerunt quid loqueretur eis. Quamuis enim perci- perent verba, tamen latentem sensum ex ipsius parabolæ collatione, ac similitudine non cogno- uerunt. Et cum ipsi non intellexerint Christi verba, aperte se declararunt non esse ex Christi ouibus, cum eius vocem nec audiant, nec intelli- gant; iniquus suis factis, & actionibus, iniquita- tem suam indicat.

QUESTIO III.

Quare dicitur, quòd pastor pascit oves cum aliquando constet ex Scriptura, quòd ipse pastor eas sequatur?

19. X Scriptura constat, quòd pastores so- lent aliquando pascere, & aliquando se- qui oves; de primo patet Psalm. 79. n. 1. Qui deducis velut ouem Ioseph. Ex Hebræo legi- tur: Qui ducis, vel dux es, Ierem. 17. num. 16. Non sum turbatus te pastorem sequens. De secundo etiam est manifestum. 2. Regum 7. num. 8. Ego tuli te de pascuis sequentem greges. Et Psalm. 77, num. 70. Sustulit illum de gregibus ouium, & de possidetis accepit eum.

Vnde D. Chrysostomus homil. 58. in Ioannem, explanans hæc Christi verba: Ante eas vadit. Ait Dominum præter aliorum pastorum consuetudi- nem fecisse, vt se omnium ad veritatem inue- niendam ducem ostenderet. In temporalibus ta- men. Præit etiam quandoque pastor, vt cum edu- cit ex ciuilibus, aut in alium transfert locum, di- rigitve ad pastum, sequitur, ne qua consistat de- fessa, vel recedat à grege.

20. At Iesus hic exprimit, quòd vadit ante eas, non solum vt denotet id quòd perfectius est, sed etiam tanquam congruentius rei significatæ, quo admonerentur pastores ouium spiritualium, præ- ire suis rectæ vitæ exemplo, in quod oves possint intueri, sicque eas antecedit, vt in omnes tam proximas, quàm vltimas habeat oculos, vt ait Eu- thymius. Recto eas tramite deducens, & pro eis pu- gnans, pro illisque se omnium periculis obui- ciens. De Principibus, ac Prælati agens Regius Vates Psalm. 46. num. 10. ait: Quoniam Dei fortes terra vehementer eleuati sunt. D. Hieronymus, Scru- ta terra, principes fortes, siue clypei terra, & super om- nes illos vehementer eleuatus est. Aquila: Propu- gnacula terra. Hinc Dauid per clypeum fortium Saulem ac Ionatham intellexit. Montes Gelboë, nec

D. Ephrem.

19.

Chrysost. D. Thom.

20.

Psalm. 79. Ierem. 17.

2. Reg. 7.

Psalm. 77.

21. Chrysost.

22.

Prælati pascit exemplo. Euthym.

Psalm. 46. Hieron. Chald.

Aquila.

2. Reg. 1.

nec

1. Reg. 1. Rex clypeus, ac custos suo- rum.

23. August.

Imitemur passionem, vt resurrectione habeamus.

24.

Cyrrill. Prælati resi- dentia neces- saria.

Trident.

25. Actor. 5.

Cornel.

16.

4. Reg. 4.

Subditi non resurgit mi- nistro, sed pa- store.

Bernard.

nec ros, nec pluuia veniat super vos, quia ibi abie- ctus est clypeus fortium. 2. Reg. cap. 1. num. 21. Ecce Princeps, ac Prælati denotatur per scutum, cly- peum, ac propugnaculum, quod sicut recipit ictus, ac globos igneos, vt alios tueatur, sic & prælati, ac princeps se omnium telis exponat, vt suos tueatur, ac protegat.

Secundò D. Augustin. tract. 45. Quis, inquit, est qui oves pascit nisi, qui surgens à mortuis, iam non moritur, & patri dixit: quos dedisti mihi, volo, vt ubi ego sum, & ipsi sint mecum. Christus Iesus nos pascit passione, & resurrectione, vt nos passionem eius sequentes, resurrectionis gaudia cum illo mereamur habere.

Tertiò. Monet hic Christus Dominus quod Pastor suis ouibus se prebeat ad audiendum, & videndum; ad audiendum quidem per verbum Doctrinæ iuxta illud: Oves vocem eius audiunt; & ad videndum per bonum exemplum vitæ, vt latè discurret D. Cyrrillus Alexandrin. lib. 7. in Ioan. cap. 2. Atqui oves non possunt audire, & videre pastorem, nisi præsentem; ergo manifeste iubet Dominus, vt Bonus Pastor præsentem sit suis ouibus. Ex quo docet Concilium Tridentin. sess. 23. cap. 1. de reformat. hanc prælatorum residentiam esse de iure diuino; & meritò sane, nam absen- tia prælatorum, subditorum interitus est.

De D. Petro dicitur Actor. 5. num. 15. quod tam mira erat potestas in edendis miraculis, vt in pla- teis ponerentur infirmi; Vt veniente Petro, saltem umbra illius obumbraret quoniam illorum, & libe- rarentur ab infirmitatibus suis. Petrus umbra curat, ac sanat; corpus tantùm ubi est præsentem sui um- bram diffundit, minimè verò in distans, ac ubi ipsum non adest; Petrus cum esset Ecclesiæ præ- sul sui umbra sanitatem largitur, prælati enim solum ubi est præsentem valet medicamen dare, mi- nimè verò ubi absens est valet remedium conce- dere. Cornelius à lapide. Petri umbra, ait, docet prælatos debere residere, vt præsentem subditis suis, eos curent, obumbrent, regant, & regant.

Curam domus Sunamitidis gerebat Elisæus, vnde cum eam vidisset à longe, iubet Giezi puerum suum, vt occurreret ei quærat ab ipsa. Recte agi- tur circate, & circatorum tuorum, & circa filium tuum. Quæ accedens ad pedes parentis Elisæi lacrymatur filium suum amissum, quem precibus eius receperat. Tunc Propheta misit Giezi cum baculo suo, vt eum super faciem pueri demortui imponeret, quod cum ille fecisset, puer non reuiu- ixit. Posuerat baculum super faciem pueri, & non erat vox, neque sensus. 4. Regem 4. num. 31. Quod cum agnouisset Vates surrexit de loco suo, accef- sitque ad puerum, & posuit os suum super os eius, & oculos suos super oculos eius, & manus suas super manus eius: & incurauit se super eum, & calefacta est caro pueri; rediuuimque eum tradidit matri suæ. Cur puer non resurgit quando vicarius Propheta cum illius baculo, hoc est cum illius potestate, & autoritate accedit, sed hoc tan- tum fit dum Elisæus præsentem astat? Pto certo ha- be, quod nunquam ouis, aut subditus calescit, vel ex malis resurgit adueniente ministro à Domino nullo, etiam cum plenaria eius potestate, & au- thoritate, hoc tantum reseruat Domini præsen- tiæ, dum oculos ad subditos conuertit, manus admouet, halitum suum emittit, & proprio ore loquitur. D. Bernard. serm. 2. in Cantica. sic in per- sona pueri loquitur. Misit Propheta, ait, puerum, tulit baculum, & nec dum est vox, neque vita. Non

surgo, non suscitator, nec excusator depulvere, non res- piro in spem, si non propheta ipse descendat, & oscule- tur me osculo oris sui. Vide infra in hoc cap. q. 14. num. 104. 105. & 106. & 107.

Ioan. 10. n. 7. Dixit ergo eis iterum Ie- sus: Amen amen dico vo- bis, quia ego sum ostium ouium.

Num. 8. Omnes quotquot vene- runt, fures sunt, & latro- nes, & non audierunt eos

VERSIONES.

Lucifer Care- Ego sum ianua ouium.

letan. lib. 2.

Iacm

Omnes quicumque vene- runt ante me, & fures sunt & latrones.

EXPOSITIO III.

17. I X I T ergo eis iterum Iesus, cum Phariseis, ac circumstantes Iudæi allegoriam superiorem non intel- ligerent, dignatur Dominus ma- gis rem aperire, ac explicare, hoc indicant illæ particule; ergo, & iterum. Vt sit sensus, quia non percepistis vim superioris sen- tentiæ iterum dico. Amen amen dico vobis: rem veri- ssimam dico vobis. Tanta est hominum ingrati- tudo, vt tam ingens Christi beneficium necesse sit, cum tanta assertionem, ac iuramento propo- nere. Quia ego sum ostium ouium. Vt explicat N. D. Cyrrillus, D. Chrysostomus, D. Bonauent. Beda, Carthusian. Est enim ipse porta secundum proprietatem quandam, per quam electi intrant in societatem Ecclesiæ militantis, & deinceps ad confortium Ecclesiæ triumphantis; nemo enim iustificatur nisi per fidem Iesu Christi: vnde vt notat Caietanus, non dixit ego sum ostium ouil- lis, seu stabuli, sed ouium, quia per ipsum necesse est, vt oves ingrediantur, vt saluæ fiant. Ex quo conitice quàm angusta sit hæc porta salutis, Chris- tus enim Dominus est Verbum abbreviatum. Rom. 8. num. 28. vt explicat Anacletus Papa Epistol. 2. D. Hieron. in Epistol. ad Alcatiam. quæst. 10. & alij, ouium. Ostium ouium, quia vt ait D. Thom. Non solum pastores per Christum introducuntur in præsentem Ecclesiam, sed etiam oves, non solum magnatibus parat Christum ostium, sed etiam paruulis. D. August. serm. 171. Ego sum ianua vita, ait, non horresco fordidum pulsatore: non pauperem re- pudio petitorum: tantum nemo suam negligat pauper- ratem. Pulsate, & aperietur. Stant Angeli ad ianuam, vt introducant, non vt repellant: vt suggerant, non vt terreat.

18. Omnes quotquot venerunt. Quomodo hæc co- hæreant cum præcedenti versu, multis teste Mal- donato est dubium. Rem sic explico. Prosequitur Dominus parabolæ explicationem, & quia ex signis optimi Pastoris se bonum pastorem indica- uerat; nunc qui sunt fures, & latrones demon- strat; immediate antea dixerat se esse ostium ouium. Nunc autem subdit. Omnes quotquot venerunt, non ingressi per me ostium ouium Dominici. Euthymius, Quotquot venerunt non per prædictum ostium.

27.

Cyrrill. Chrysost. Bonauent. Beda. Carthusian.

Caietan.

Rom. 9. Anacletus. Hieron. Porta calis angusta. D. Thom.

August.

28. Maldonat.

Euthym.

Sed ascendentes aliunde; fures sunt, & latrones; & non pastores, qui conati sunt oves perdere, & laniare, tales fuerunt Iudas Galilæus, & Theodas, qui sibi Christi, ac Messia nomen arrogantes. Actor. 5. num. 36. populum seducere curarunt. Ira D. Cyrillus, D. Chrysostom. Euthym. Theophyl. D. Thomas, D. Bonau quod etiam de Phariseis, ac falsis magistris bene intelligitur. Sunt. Verbum est absolutum à tempore, & omne tempus comprehendit, sunt, fuerunt, erunt. Vel Christus expressit tempus præsens, quia præsentia, magis mouet, ac agnoscuntur, quam præterita, & futura; fures, & latrones: fures, qui aliena diripiunt; latrones verò, qui occidunt, vt dixi in prima expositione, non solum contenti direptione, malum malis addentes mortem infligunt.

29. Non audierunt eos oves. Ad se vocantes, sed Christo adhaerent, quod maximè, vt ait Chrysost. ad laudem ouium spectat, meritò tamen dubitat D. Augustin. tract. 45. in Ioan. Quomodo hoc possit stare, cum certum sit multos ex electis aliquo tempore deceptos extitisse Pseudo-Propetas; Respondent aliqui, quod tunc non erant oves, sed cum hoc repugnat id, quod dicitur Ezechiel. 34. num. 5. & 8. Vbi dicuntur errantes, & dispersæ, oves ergo erant, quando dispersæ, & errantes; Respondet ergo ipse Augustin. oves non audisse eos, quia in ea voce audienda non perseverauerunt, quamuis enim aliqui electi aliquando falsos Doctores audiuissent, cum tamen respiciunt; inde dicitur quod eos non audierunt, tantum respiciencia, ac emendatio emendat animam, ac si delictum non præcessisset.

QVÆSTIO IV.

Quare à Christo apellantur omnes, quotquot venerunt fures, & latrones?

30. MÉRITO Anastasius Sinaita lib. 1. in Hexameron. Cum legerit, omnes qui ante me venerunt fures sunt. Continuo addubitans exclamat. Quid dicis Domine? Omnes, qui ante te venerunt sunt fures, & latrones? Num fures sunt, & latrones Abel, quem dixisti iustum? Et Enoch, & Noë? Nunquid latro est Abraham, & Isaac, & Iacob, & Moyses, & Aaron? Nunquid latro est David, & Helias, & omnes Propheta? Vnde Manichæi Prophetas reprobantes, hoc loco sinistrè abutebantur, quia quotquot ante Christum venerunt fures, & latrones fuerunt, vt testatur D. Augustin. lib. 5. contra aduersarium Legis, & Prophetarum c. 4. De intelligentia ergo horum verborum differendum est.

31. Primò. Citatus Anastasius Sinaita hæc verba intelligit de Angelis è cælo lapsis. Omnes, qui ex eodem cælo venerunt ante me, sunt fures, & latrones, nempe aduersaria potestates. Quæ sedem Dei sibi arripere sunt conatæ, diuinæque adorationis furtum introducentes, pro Diis homines coli fecerunt. Secundò Clemens Alex. lib. 1. Stromat. n. 8. non solum sub hac sententia intelligit Pseudo-Propetas, sed etiam illos falsos Philosophos, qui dogmata erronea, & falsa tradiderunt, se hominum Magistros, & Doctores facientes. Sic etiam Caietan. per fures, & latrones intelligit Sectarum duces, & Titelmanus Philosophos, & Idolorum pontifices.

Tertiò. D. Isidorus Pelusiota lib. 3. Epistol. 119. Non enim dixit, ait, omnes, qui missi sunt; sed qui venerunt. Nam Propheta quidem missus sum, Moyses quippe audiuit: Veni mittam te in Ægyptum ad Pharaonem Regem. At verò Pseudo-Propeta, & qui ad principes & præfectos currebant, non missi, sed ostentationis studio flagrantes, atque ambitione laborantes suapte sponte velut transfuga descuerunt. Quod autem de his ipsis hæc dicta sint, liquet ex eo, quod sequitur. Fur enim, inquit, non venit, nisi vt furetur, & mactet, & perdat. In multis præclare facit vim Pelusiota. Et imprimis in illo verbo, venerunt, non enim dicit omnes, qui missi, aut vocati sunt, vt fuerunt Propheta, sed dicit omnes, qui ex se ipsis non vocati venerunt, vt sunt Pseudo-Propeta, & falsi Doctores; hi autem cum non missi venerint, nil aliud intendant, nisi tanquam latrones deglubere, fugere, ac laniare oves. Quod confirmat ex verbis subsequentiibus. Fur non venit, nisi vt mactet, & perdat.

Hancque Doctrinam accommodat citatus D. Isidorus Pelusiota ad dicentes: Et qui ad principes, & præfectos currebant, non missi, sed ostentationis studio flagrantes, atque ambitione laborantes sua sponte, &c. Qui absque vlla vocatione, & missione ad principes currunt, aliorum res, & facta annuntiantes, hi tanquam Pseudo-Propeta sunt fures, & latrones, & nihil aliud dicunt nisi falsa, & nociua, vt alios perdant, semetipsos pascentes, quod confirmatur ex adiunctis verbis, fur non venit, nisi vt mactet, & perdat; Qui sine vocatione vadunt ad Principes nil suggerunt nisi in aliorum damnum. Postquam arca ducta est in domum Obededon. Nuntiatum est regi David, quod benedixisset Dominus Obededon, & omnia eius propter arcam. 2. Reg. cap. 6. num. 12. Sed quinam fuerunt hi, qui nuntiauerunt regi, cum ab ipso non vocarentur? Iosephus lib. 7. cap. 4. habentes Zelum, & iterum, quod usque ad inuidiam eorum, qui incrementa eius viderant, felix extitisset. Moti inuidia, & Zelo non vocati ad regem se conferunt hominis prospera annuntiantes, sicque illi malum machinabantur.

In primis in hac re certum est, quod in præfenti sententia: Quot quot venerunt, fures sunt, & latrones, non intelliguntur Propheta, vt est indubitabile, & docent D. Chrysostom. homil. 58. D. Augustin. lib. 16. contra Faustum cap. 12. lib. 2. contra aduersarium Legis, & Prophetarum cap. 4. & D. Cyrillus, Beda, Rupertus, & omnes Catholici, sicut etiam in hac sententia veri Ecclesiarum Pastores non comprehenduntur; omnes enim hi per verum ostium Christum Iesum, in legationem, munus, ac officium pastorale ingressi sunt, qui enim intrant per ostium, pastores sunt ouium, vt dixit Christus Dominus.

Latrones ergo, & fures, de quibus hic agitur, vt docent D. Thom. Iansenius, Toletus, Maldonatus, Barradas, Cornelius, sunt qui non intrant per ostium Christum Iesum, vt fuerunt, qui venerunt fingentes se verum illum pastorem, qui expectabatur, quales extiterunt Iudas Theodas, & Iudas Galilæus, & etiam omnes illi, qui falsam, & hæreticam Doctrinam disseminant, & qui ad pontificias, ac regias dignitates introducuntur non intantes per ostium, sed ascendentes aliunde, omnes isti fures, & latrones sunt, suis lucris student, ouesque laniare fatagunt.

De Nabuchodonosore, qui sine vilo iure omnia regna orbis inuasit ipsum Aquilæ comparat Ezechiel.

32. Pelusiota.

Latrones, qui ex se ipsis venerunt.

33. Pelusiota.

Annuntiatores regibus, latrones.

2. Reg. 6.

Ioseph.

34.

Chrysost. August. Cyrill. Beda. Rupertus.

35.

D. Thom. Iansen. Tolet. Maldonat. Barradas. Cornel.

Vera sententia.

36.

Ezechiel. 17.

Ezechiel. 17. Septuaginta.

Interlinea. Regna plena rapinis.

37. Matth. 17.

Regnum mundiale latronibus circumcinctum.

chiel. 17. num. 3. ait enim. Aquila grandis magnarum alarum plena plumis. Septuaginta legunt, Plena unguinum. Quid hoc horrendum monstrum significet? Aquila scilicet unguibus circumamicta, ac plena? Interlinealis. Vagibus propter rapacitatem. Denotabat Aquila orbis imperatorem, quibus nam erat accingenda nisi instrumento rapiendi, ac furandi. Plena unguinum.

Scribit D. Matth. cap. 27. num. 37. Imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam. Hic est Iesus, Rex Iudæorum. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones; vnus à dextris, & vnus à sinistris. Alto consilio aduertit Evangelista, quod in ipsomet articulo temporis, in quo affixus est regis titulus Christus Dominus simul cum eo crucifixi sunt duo latrones, vnus à dextris, alter à sinistris. Tunc crucifixi sunt cum eo. Expende illud, tunc. Perfidi, ac mundiales Iudæi, Christi regnum, vt aliorum mundalium esse iudicauerunt; & cum in mundo nullum reperitur regnum, nisi latronibus circumdatum, & plenum, ideo cum regis titulum inscribunt, statim ei latrones coniungunt, & associant; In quo aperte falluntur Iudæi, cum Christi regnum cuius dextera plena est iustitia, totum in sanctitate, ac iustitia sit fundatum.

Ioan. 10. n. 9. Ego sum ostium, per me si quis introierit, saluabitur: & ingredietur, & egredietur, & pascua inueniet.

Num. 10. Fur non venit, nisi vt furetur, & mactet, & perdat. Ego veni, vt vitam habeant.

VERSIONES.

D. Greg. Nisse. Ego sum via, & ostium, per nus hom. 12. me si quis intrabit saluus in Cantica. crit.

Vatablus. Salutem consequetur. Syriacus. Per me si quis intrabit, seruiabitur.

Luc. Burgenf. Pastum inueniet.

Syriac. n. 10. Fur non venit, nisi vt furetur, ac vt trucidet, & perdat. Ego veni, vt vitam habeant, & quod abundantius est, habeant.

Arabicum. Ego autem tantummodo veni, vt afferat eis vita æterna, & vt abundantius eis sit.

Græcus. Et vt vitam habeant, & abundantem habeant.

Vatablus. Et vt abundant pascuis.

EXPOSITIO IV.

GO sum ostium. Rupertus existimat hic aliud exprimi ostium à superiori num. 7. distinctum. Sed cum Christi ouile vnum sit, vt infra subiicit: fiet vnum ouile, & vnus pastor, idem ergo est ostium, ac superius commemoratum, id tamen, vt notant Euthym. & D. Thom. & alij. Christus magis explicat, & repetitione confirmat, adhibens, vt ait D. Thom. expositionem ostij, & furis. De fure agit sequenti versu, de ostio nunc. Ego sum ostium; ouium, ac ouilis Dei. Explicat Albertus Magnus, per doctrinam, & exemplum. Vidi ostium apertum in cælo. Apocalyp. 4. num. 1. Per me: per fidem in me Christum saluatorem mundi; Si quis, ait, Albertus Magnus. Modus loquendi denotat paucitatem intrantium. Introierit. In ouile Dei, ac Ecclesia Dei. Saluabitur. Iustificabitur à peccatis, ac in æterna vita beabitur, & in omnibus suis saluus, & liber erit ab incurfu noxiarum bestiarum. Ingrederetur, & egredietur. Phrasis est Hebraica, & significat securè, turd, ac feliciter, & liberè se habere. Allusio est ad ipsam rationem ostij, per quod oves quotidie educuntur ad pascua, ac ab illis reuocantur; ingressusque, ac egressus denotat hominis actiones, ac negotia expleto suo munere sine metu, ac perturbatione agi, omniâque feciliter adimplere. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum. Psalm. 120. vers. vltimo.

38. Rupertus.

idem ergo est ostium, ac superius commemoratum, id tamen, vt notant Euthym. & D. Thom. & alij. Christus magis explicat, & repetitione confirmat, adhibens, vt ait D. Thom. expositionem ostij, & furis. De fure agit sequenti versu, de ostio nunc. Ego sum ostium; ouium, ac ouilis Dei. Explicat Albertus Magnus, per doctrinam, & exemplum. Vidi ostium apertum in cælo. Apocalyp. 4. num. 1. Per me: per fidem in me Christum saluatorem mundi; Si quis, ait, Albertus Magnus. Modus loquendi denotat paucitatem intrantium. Introierit. In ouile Dei, ac Ecclesia Dei. Saluabitur. Iustificabitur à peccatis, ac in æterna vita beabitur, & in omnibus suis saluus, & liber erit ab incurfu noxiarum bestiarum. Ingrederetur, & egredietur. Phrasis est Hebraica, & significat securè, turd, ac feliciter, & liberè se habere. Allusio est ad ipsam rationem ostij, per quod oves quotidie educuntur ad pascua, ac ab illis reuocantur; ingressusque, ac egressus denotat hominis actiones, ac negotia expleto suo munere sine metu, ac perturbatione agi, omniâque feciliter adimplere. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum. Psalm. 120. vers. vltimo.

Fur non venit. Postquam vt notat D. Thom. explicauit Dominus conditionem ostij, quod ad se spectabat, nunc ex contraria intentione explicat conditionem furis, ac latronis, de quibus dixerat. Omnes quotquot venerunt fures sunt. Et subdit. Fur non venit. Ait Euthym. propter salutem ouium, sed propter earum damnum. Vt furetur, mactet, & perdat. Tria dicit. Vt furetur. Vt nepe furripiat ab ouili, ac Ecclesia Dei, cuius sunt oves propria; mactet, falsa, & peruersa Doctrina, auferendo ab eis vitam spirituale; perdat, ducat ad æternam damnationem in gehenna ignis. Caietan. ait, quod tria hæc mala parit Doctrina sectarum hæreticarum. Ego veni. Ego autem è contra descendendi de cælis, non propter meam, sed propter ouium mearum vtilitatem. Vt vitam habeant. Vitam non aufero, sed confero, per antithesin opponit se crudelitati furum. Vt abundantius habeant, seu vt alij legunt, abunde, seu abundantem habeant; vitam per gratiam in hoc sæculo, vt exponunt Chrysostom. D. August. Euthym. Theophyl. Beda. D. Thom. D. Bonau. & abundantius æternam in futuro obtineant, seu vt explicat Diuus Cyrillus Alexandrin. in Catena Græca, vt abundantius habeant multiplicem Spiritus Sancti donorum copiam. Et abundantius habeant, vt quotidie magis, & magis augeantur, & crescant in iustitia, & sanctitate. Ad Theosal. 1. c. 4. num. 1. Sic & ambuletis, vt abundetis magis. Rupertus explicat, vt abundantius habeant nunc in lege gratiæ, quàm olim habuerunt patres in lege veteri.

QVÆSTIO V.

Quare de introeunte per Christum vt ostium dicitur, quod ingredietur, & egredietur?

INGREDI, & egredi phrasis est Hebraica, vt dixi in expositione, & significat securè, ac prospere, & sine metu vbique versari, ac cum eadem securitate suo munere fungi, ac proinde tria dicit. Primò securitatem; Secundò fiduciam; Tertiò libertatem in suo munere adimplendo, quælibetque negotia peragendo. De se ipso dixit Moyses.

Euthym. D. Thom.

Albertus. Apocal. 4.

Psalm. 120.

39. D. Thom.

Euthym.

Caietan.

Chrysost. August. Euthym. Theophyl. Beda. D. Thom. Bonauent. Theosal. 1. 4. Cyrill.

Rupert.

40.